

DANSES TRIBALS

Miquel Bezares

ESCRIPTOR

La bellesa és aquí

Converses

SEBASTIÀ
ALZAMORA
PALMA

Miquel Bezares (Llucmajor, 1968) és autor d'una obra que es torna més exigent, i a la vegada més generosa amb el lector, a cada títol que publica: així, cada nou llibre seu és un goig que s'espera amb impaciència, però del qual s'ha de gaudir al llarg del temps. Ara és el torn d'*Els voltants d'Olívia*, un llibre de relats que arriba de la mà d'AdiA, el segell del poeta Pau Vadell, en una edició embellida pels dibuixos que Pep Dengra ha fet per acompanyar cadascun dels onze contes que formen el volum. El llibre, i una exposició amb els dibuixos que conté i d'altres que Pep Dengra va realitzar a partir de la lectura dels relats, tindrà la primera presentació divendres que ve, 5 d'octubre, a les 20 h al casal de Ca S'Hereu de Llucmajor, a càrrec de la periodista Cristina Ros.

En vers i en prosa, tota l'escriptura de Miquel Bezares és la del poeta que es va donar a conèixer l'any 1987 amb *Cos de calitja*, un llibre publicat per les memorables Edicions Atàviques i que ja contenia les claus d'un discurs que té per objectiu aproximar-se íntimament a la bellesa, una idea tan esquiva com una sirena i tan tangible com un incendi. L'han seguit fins ara els llibres de poemes *Carnaval* (Columna, 1990), *Crònica del desfici* (Columna, 1992), *11 poemes* (Moll, 1997), *Versillum* (Moll, 2000), *El convers* (Edicions 62 - Empúries, 2004), *Anvers* (El Salobre, 2006), *L'espiga del buit* (Pagès Editors, 2010), *Ocells obscurs de mi* (Lleonard Muntaner, 2014), *Origen* (Tres i Quatre, 2014) i *Si són flors* (Edicions del Buc, 2016), a més dels llibres de relats *Susanna i l'estranger* (Tres i Quatre, 1991), *Plaça d'Àfrica* (Moll, 1996), *Susannes* (D17, 1999), *Quan els avions cauen* (Empúries, 2001) i *Terminal B* (Moll, 2009). Ha estat guardonat amb els premis Ciutat de Palma Joan Alcover, Ciutat d'Olot Josep Munteis, Ciutat d'Olot Marià Vayreda, Bearn de narrativa, Ciutat de Girona Miquel de Palol, Maria Mercè Marçal, Vicent Andrés Estellés i Premi de la Crítica Serra d'Or per *L'espiga del buit*. Presideix la Fundació Toni Catany, que recentment ha vist declarat d'interès general ex-

traordinari el Centre de Fotografia Internacional Toni Catany, adjudicat fa uns mesos a l'arquitecte Josep Lluís Mateo, per part del Govern balear. Ens reunim, com no pot ser altrament, al cafè Aràbic de Llucmajor.

—Els teus poemes –li dic– es poden identificar sense llegir-los, a primera vista, només per la forma que els dones. D'això en diríem estilisme?

—[S'ho pensa, Miquel Bezares pensa sempre la resposta abans de donar-la]. Amb els poemes he intentat anar construint una cal·ligrafia personal. Amb els contes també, tot i que no a través d'elements visuals, sinó d'altres tipus. Per exemple, a pesar de la meua tirada cap al gènere breu, hi ha poques narracions meves que no depenguin d'una altra o hi vagin lligades, i això també passa a *Els voltants d'Olívia*. Hi ha una empremta, un lligam entre els relats que formen el llibre, i que no és tan temàtic com formal. Els personatges tenen tots també característiques semblants. I hi ha el que m'agrada anomenar el moment decisiu: no vull escriure la vida de ningú, sinó moments d'aquesta vida, els moments que duen aquestes vides no cap a un camí sinó cap a un altre. No pretenc ser exhaustiu ni explicar una trajectòria: no esperis respostes als meus relats, sinó preguntes que duen a més preguntes. Aquesta constant acaba tenint com a resultat un estil, o una marca. Es per-

"Amb els poemes he intentat anar construint una cal·ligrafia personal. Amb els contes també, tot i que no a través d'elements visuals, sinó d'altres tipus"

aquest plantejament que no m'he vist mai escrivint novel·la, una limitació meua que per altra banda no em preocupa gens: de les novel·les, m'agrada gaudir-ne com a lector. Quan em fan gaudir, clar.

—El moment decisiu és un concepte fotogràfic...

—... Sí, de Cartier-Bresson.

—Que era un fotògraf que agradava molt a Toni Catany. Fins a quin punt l'amistat amb ell es va traduir també en una influència artística?

—A mi de jovenet ja m'agradava molt la fotografia, encara ara m'agrada, com a aficionat. Diguéssim que em passa com a en Damià Huguet, que deia: 'Sempre m'ha agradat fer fotos, més que no me'n facin a mi'. D'en Toni Catany en vaig aprendre coses molt importants: coherència, humilitat, senzillesa, treball, exigència. Era una persona cultíssima, tot i que ell sempre deia que no ho era gens. I no era falsa modestia, sinó exigència amb ell mateix. De vegades hi havia entre ell i jo grans discrepàncies sobre el que ens agradava i el que no, però sempre eren enriquidores. Després hi ha la part personal: em costa entendre la meua vida sense ell, el vaig tenir devora en molts moments importants per a mi. A l'inrevés, vaig tenir la sort de viure amb ell els moments que el feren transcendir com a artista. La seva mort ens va deixar una responsabilitat que duc... com es pot [riu].

—Més que d'una influència, es

tracta d'admiració.

—L'admirava, i l'admir encara més com més estudiï la seva obra, la capacitat per cercar la bellesa sense tenir tots els coneixements i sense tanta parafernàlia com la que envolta alguns artistes. La capacitat d'accedir a la vida i de comunicar vida, sense més pretensions.

—Acceptant que el que tu vols dir ja ho han dit abans uns altres, i que després també ho faran.

—Si al final hi ha tres o quatre coses de les que un ha fet que mereixin ser recordades, ja ens podem morir tranquils. I si no, tampoc no passa res. Hem de baixar de peus a terra i entendre que els primers interessats a valorar objectivament el que feim som nosaltres mateixos. Procur aplicar als meus llibres el mateix nivell d'exigència que als llibres dels altres, i a l'inrevés. Però si pensàs que la meua obligació és deixar alguna cosa a la posteritat, no diria ni pruna. Has d'estar tranquil amb allò que has fet, saber que no ho feies obligat, ni per esnobisme o per figurar. Tots hi podem caure, en aquestes coses, però s'han d'evitar.

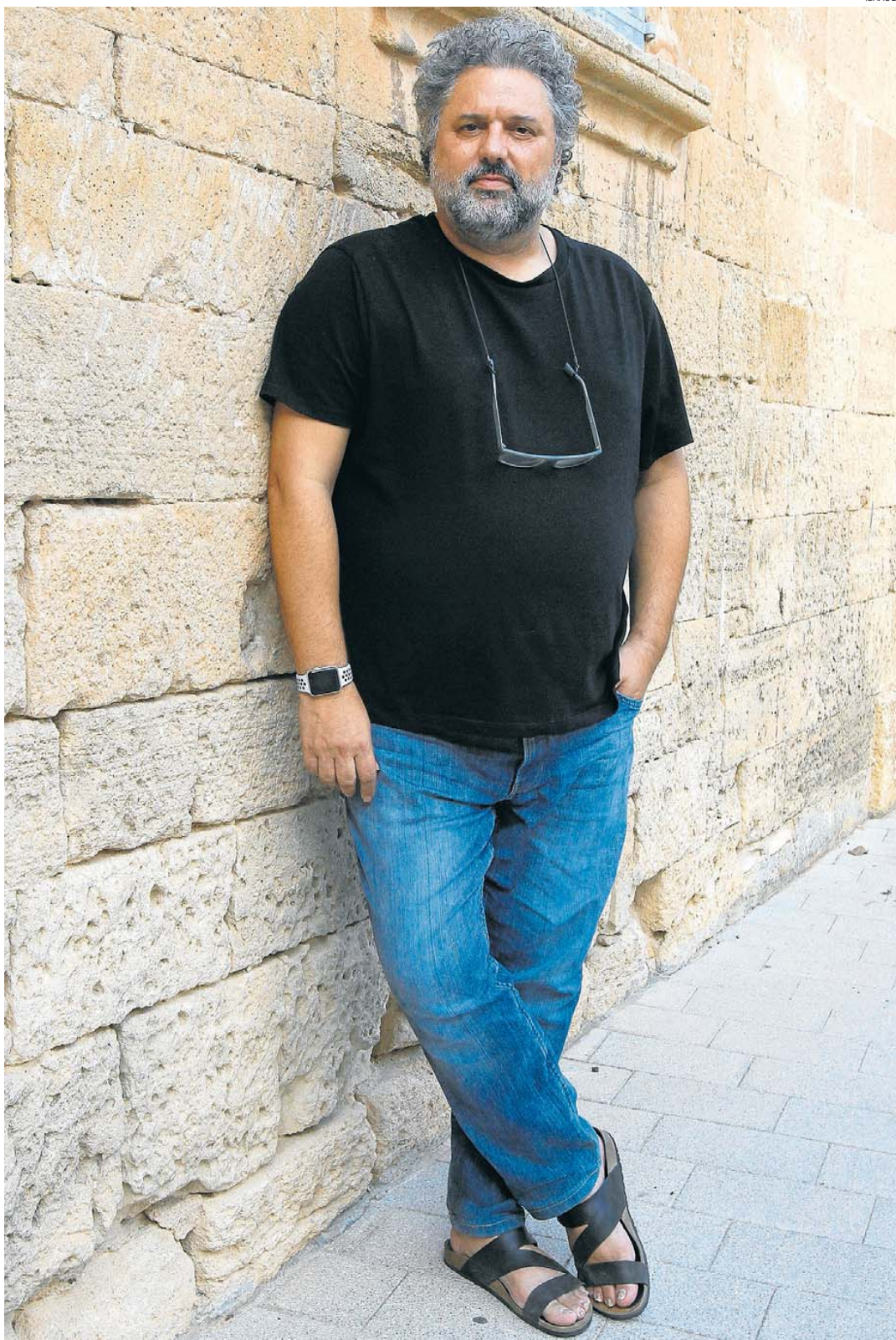
—I això, és tant en vers com en prosa.

—La meua preferència pel poema i el conte té a veure amb la meua manera de llegir i amb el que m'agrada llegir: com et deia, em moc millor dins l'extensió breu, i és més freqüent que passi gust llegint poesia o assaig que novel·la, tot i que torn a dir que m'encanta quan trob una novel·la que realment m'interessa. No vull teoritzar, però el que puc dir és que a mi em du tant d'esforç i energia escriure una pàgina de narrativa com un poema.

—Antoni Vidal Ferrando diu una cosa molt semblant.

—Estic content que sigui així perquè Vidal Ferrando és un autor que m'agrada molt, tenc molta sintonia amb el que fa. A mi em costa molt escriure quatre o cinc pàgines de prosa en un horabaixa, és una cosa que no està al meu abast. També és cert que em pos a mi mateix molts d'obstacles a l'hora d'escriure: el ritme, la música, l'estil... Això em du a fer feina amb unitats textuais molt breus, i a dedicar-hi el nivell d'exigència que decidesc jo mateix: no puc posar-me a escriure la pàgina 3, per exemple, sense tornar-me a mirar mil vegades la pàgina 2 i la 1. I això fa que, quan arribes a la pàgina 10, la 1 ja no t'agradi gens. És una mica desesperant! En tot cas, l'única fidelitat que devem els escriptors és a nosaltres mateixos, i això vol dir ser honest: no pots fer una cosa i des-

Moment decisiu “No vull escriure la vida de ningú, sinó moments d'aquesta vida, els moments que duen aquestes vides no cap a un camí sinó cap a un altre” **Admiració** “D'en Toni Catany en vaig aprendre coses molt importants: coherència, humilitat, senzillesa, treball, exigència”

prés dir que aquella mateixa cosa és una merda quan la fan els altres. O dit d'una altra manera, tots tenim el dret a intentar coses diferents, però sense traïr l'estil, allò que ens identifica. No has de voler ser un altre, sinó tu mateix fent una cosa concreta en un moment concret.

—És un plantejament que no va gaire d'acord amb el que en diuen el ritme de l'actualitat.

—A nivell nacional, amb relació al que passa a Balears i a Catalunya, t'acabes sentint com fora del temps i de l'espai. La bellesa també té a veure amb la voluntat d'intentar entendre les coses que passen al teu voltant, perquè en general no s'entenen. Crec que l'art i la cultura es troben a fora de l'actualitat, i no només aquí, sinó des de la perspectiva global. Als artistes els costa ser presents al debat social, segurament perquè no tenen suports ni altaveus prou potents. La distància entre la creació artística i la realitat sociopolítica és gran, però, per altra banda, no més gran que fa cent anys. Al revés, si ho volem desdramatitzar, el cert és que ara hi ha menys traves que mai per accedir a la cultura. Ara bé, això també pot dur a la saturació i al desconcert, que són unes altres traves...

—El fet de publicar els teus dos últims llibres amb editorials petites i independents, com la valenciana El Buc o la mallorquina AdIA, té a veure amb això de què parlam?

—Hi ha un cert *boom* d'aquest tipus d'editorials, que crec que és molt positiu. És un moment molt curiós per als que feim llibres: no saps molt bé quin són els referents, però, per altra banda, penses: què bé que no hi siguin! S'edita molt, però també s'edita molt bé i amb molt rigor. I saps que un llibre viu i acaba trobant els seus lectors, sense més comèdies. En tot cas, que gent més jove que jo, com en Rubén Luzon a El Buc o en Pau Vadell a AdIA, vulguin publicar els meus llibres o fins i tot em convidin a fer-ho em sembla un miracle. Publiquen el llibre perquè creuen en aquell poeta, i s'hi comprometen, i saps que acompanyaran el llibre i hi posaran un plus d'esforç. Cuiden fins a l'exquisidesa aspectes essencials com el disseny, la correcció... Per mi, tot això és una meravella.

—Que et deu fer pensar en els anys de les Edicions Atàviques, que vàreu dur endavant en Biel Thomàs i tu.

—Principalment, les Atàviques eren en Biel Thomàs. Però sí, jo també hi estava implicat, i hi va participar molta gent, més o menys intensament a cada moment: en Miquel Cardell, na Maria Ginard, en Miquel Mascaró, en Pere Torrents, n'Arnau Pons... Cada llibre, i et diria que cada exemplar, tenia una vida pròpia, i això era gràcies a la dedicació i a la feina extraordinària d'en Biel. I és cert que la feina amb AdIA i El Buc m'ha retornat en certa manera a aquella experiència, per aquesta manera de convertir el procés d'edició en una cosa tan viva. ■